

Súd: Krajský súd Banská Bystrica  
Spisová značka: 13Co/498/2013  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112218972  
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2013  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann  
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6112218972.2

## Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľa: H.. X. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. K. XX, W. I., zast. advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Antal, Advokátska kancelária so sídlom Horná 54, Banská Bystrica, proti odporcovi: Provident Financial, s. r. o., so sídlom Mlynské nivy 49, Bratislava 23, IČO: 35805731, v konaní právne zast. advokátskou kanceláriou De minimis, spol. s r. o., so sídlom Mateja Bela 6, Bratislava, o neplatnosť zmluvy, na odvolanie navrhovateľa zo dňa 04. 02. 2013 proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 16C/128/2013-34 zo dňa 14. 01. 2013, takto

### rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 16C/128/2012-54 zo dňa 23. 04. 2013 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

### odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom v spojení s vydaným opravným uznesením súd zamietol žalobu navrhovateľa, ktorou sa domáhal určenia neplatnosti zmluvy. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení súd konštatoval, že navrhovateľ uzavrel dňa 28. 12. 2009 s odporcom zmluvu o spotrebiteľskom úvere na sumu 1 200 €. Zároveň sa zaviazal vrátiť sumu 1 616 € v 60-tich splátkach v sume 27 €. Navrhovateľ konštatoval, že dohodnutý úrok vo výške 23,57 % je v rozpore s dobrými mravmi. Dohodnutú zmluvnú pokutu v sume 8,3 € za týždeň omeškania so splácaním úveru považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Oboznámil sa so stanoviskom odporcu, ktorým považuje zmluvu za platnú v celom rozsahu. Na určovacej žalobe neexistuje naliehavý právny záujem. Absentuje rozpor s dobrými mravmi a navrhovateľ mohol od zmluvy a bez udania dôvodu odstúpiť v lehote 7 pracovných dní od uzavretia zmluvy.

V dôvodoch súd poukázal na ust. § 80 písm. c) OSP, podľa ktorého návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. V prípade, že žalobca považoval predmetný úver v celom rozsahu za neplatný, mal možnosť v zmysle bodu 16 odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu, pričom túto možnosť nevyužil. V danom prípade, kedy sa žalobca domáha určenia neplatnosti bez toho, aby si odporca voči nemu uplatňoval práva vyplývajúce zo zmluvy, má za to, že neexistuje naliehavý právny záujem. Určovacia žaloba by bola opodstatnená, ak by právo žalobcu bolo ohrozené. V súčasnosti na okresnom súde neprebíha konanie vyplývajúce z predmetnej úverovej zmluvy, v ktorom by sa žalobca domáhal zaplata istiny, zmluvných úrokov, zmluvnej pokuty, či ďalších nárokov vyplývajúcich mu z predmetnej zmluvy. Takisto odporca od zmluvy neodstúpil z čoho je zrejmé, že zo strany navrhovateľa je záväzok plnený. Potom určenie neplatnosti úverovej zmluvy sa tak nevzťahuje na legitímny účel, ktorým je v danom prípade naliehavosť určenia neplatnosti zmluvy. V prípade žaloby naplnenie zo zmluvy súd môže predmetnú žiadosť odporcu vyriešiť ako predbežnú otázku.

Z vyššie uvedeného dospel súd k záveru, že neexistuje naliehavý právny záujem navrhovateľa na vedení sporu.

Proti rozsudku odvolanie podal navrhovateľ. Navrhol napadnutý rozsudok v zamietajúcej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Navrhovateľ prezentuje špecifickejší názor a vysvetľuje, že sú splnené predpoklady, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere a zmluva o zabezpečení splátok úveru zo dňa 28. 12. 2009 boli neplatné v častiach sankcií, poplatkov a odmeny z hľadiska § 39 OZ, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1 OZ a podobne. Podľa navrhovateľa existencia naliehavého právneho záujmu je určená stavom neistoty, jeho právneho postavenia ako navrhovateľa, ktorý nemôže odstrániť inak, než určovacím úrokom o neplatnosti časti sankcií a poplatkov dohodnutých v zmluve o úvere a zmluve o zabezpečení splátok úveru.

Odporca považoval odvolanie za nedôvodné. Navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania. V ďalšom uviedol, že úroková sadzba bola dohodnutá 23,57 % p. a. Ide o sumu 172,80 €. Túto sadzbu vzhľadom na rozhodovaciu činnosť súdov (Krajský súd v Prešove, 25 % p. a. rozsudok sp. zn. 3Co/67/2008). Žalovaný dodržal, okrem úrokovej sadzby, v celom rozsahu aj primeranosť celkových nákladov spojených s poskytnutím úveru. Skutočnosť, že zmluva o úvere nebola individuálne dojednaná, nie je dôvodom neplatnosti. Celkové náklady na úver neboli v žiadnom prípade v rozpore s dobrými mravmi.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu určenom § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a rozsudok okresného súdu zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) OSP.

Okresný súd vzhľadom k tomu, že dospel k záveru, že nie je daný naliehavý právny záujem na podanej žalobe sa nezaoberal dôvodmi neplatnosti uvádzanými žalobcom v návrhu.

V súvislosti s naliehavým právnym záujmom odvolací súd poznamenáva. Naliehavý právny záujem na určovacej žalobe je daný vtedy, ak trvá stav objektívnej právnej neistoty v právnom vzťahu medzi žalobcom a žalovaným. Tento stav, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia, nemožno odstrániť inými právnymi prostriedkami právnej ochrany. Nie je dôležité ako táto neistota vznikla. Z toho vyplýva, že takáto žaloba má výrazne preventívnu funkciu. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa navrhovateľ v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa návrhom s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti navrhovateľovho práva, alebo neistoty v jeho právnom vzťahu.

Pri rozhodovaní o existencii naliehavého právneho záujmu musí súd posúdiť, či podaný určovací návrh je procesne prípustným nástrojom ochrany práva navrhovateľa a či snáď o takomto rozhodnutí o určovacom návrhu bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Určovací návrh nie je spravidla opodstatnený najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu len predbežnej otázky k posúdeniu, či tu je alebo nie je právny vzťah alebo právo.

Iba v prípade, ak navrhovateľ neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení, ide o samostatný prvoradý dôvod pre zamietnutie návrhu. Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že ten-ktorý určovací návrh nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne návrh bez toho, aby sa zaoberal meritom veci. Navrhovateľ má však vždy právny záujem na žiadanom určení, ak bez tohto určenia by bolo ohrozené jeho právo alebo právny vzťah, na ktorom je zúčastnený, alebo by sa jeho právne postavenie bez tohto určenia stalo neistým. Určovací návrh je preto prostriedkom poskytnutia ochrany právneho postavenia navrhovateľa skôr, než dôjde k porušeniu tohto jeho postavenia, takže jeho cieľom je zásadne poskytnutie preventívnej ochrany. V tom spočíva je ho rozdiel od návrhu na plnenie, ktoré prichádza do úvahy až vtedy, keď už právo navrhovateľa bolo porušené tak, že jeho cieľom je reparácia.

Existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, a preto aj eventuálna nutnosť v konkrétnom návrhu tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva jeho existencia, je u všetkých určovacích návrhov kladných aj záporných, jednou z nevyhnutných podmienok toho, aby bolo súdu umožnené v rozsudku meritórne návrhu vyhovieť. Teda právny záujem musí existovať aj v dobe, keď súd vyhlasuje rozsudok o veci.

Existencia naliehavého právneho záujmu už neexistuje, ak je podaný návrh vo veci.

Nemožno sa preto stotožniť so záverom súdu prvého stupňa, že určovacia žaloba by bola opodstatnená v iba prípade, ak by bolo právo žalobcu ohrozené a poukazuje, že na procesnom súde neprebíha konanie vyplývajúce z predmetnej úverovej zmluvy.

Z toho, čo bolo vyššie uvedené, je totiž zrejmé, že ak by už konanie o plnenie z predmetnej úverovej zmluvy prebiehalo, neexistoval by naliehavý právny záujem na samostatnej žalobe o určenie o neplatnosti tejto zmluvy.

Znamená to, že záver súdu o neexistencii naliehavého právneho záujmu v rozhodovanej veci je arbitrárny.

Neistota právneho postavenia účastníka v zmluvnom vzťahu existuje vždy, pokiaľ v spornom prípade nie je určené, či účastník je vôbec povinný plniť zo zmluvy (otázka platnosti zmluvy), alebo či je daná jeho povinnosť plniť všetky dojednania zmluvy (či tieto dojednania nie sú neplatné). Neistota v povinnosti o výšku plnenia je vždy právnou neistotou.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa je nesprávne v právnom posúdení (o neexistencii naliehavého právneho záujmu), je nepreskúmateľné (nezaoberá sa dôvodmi podaného návrhu), je arbitrárne (svojoľné, pretože vykladá možnosť existencie naliehavého právneho záujmu v rozpore so zámerom zákonodarcu a existujúcou súdnou praxou).

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

#### **Poučenie:**

proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.